

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lukemisen edistäminen

Sivistys- ja tiedejaosto 10.6.2026

Kulttuuriasiainneuvos Silja Hakulinen

OKM / KUPO ja lukemisen edistäminen

- **Taide- ja kulttuuripolitiikan puolella** hallituskaudella on tuettu lukemisen edistämisen parissa työskenteleviä järjestöjä sekä yleisten kirjastojen tekemää lukutaitotyötä.
- Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan kirjatun **Lukulahja lapselle -ohjelman** rahoitus on saatu vakiinnutettua valtion budjettiin (350 000e).
- **Lukukeskus** saa vuosittaista toiminta-avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöstä, minkä lisäksi sille on myönnetty kolmevuotinen rahoitus **yleisten kirjastojen kirjailijavierailuihin**. Menestyksekkäässä hankkeessa järjestetään 100 kirjailijavierailua vuodessa kirjastoissa ympäri Suomen kolmen vuoden ajan 2025–2027.
- **Yleisillä kirjastoilla** on keskeinen rooli lukemisen ja lukutaidon sekä lukuilon edistämisessä perustyoinsä kautta. Tämän lisäksi Seinäjoen kaupunginkirjasto hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön sille antamaa lasten ja nuorten lukemista ja lukutaitoa edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallista erityistehtävää vuodesta 2020 lähtien ja saa tähän vuosittain avustusta n. 200 000e.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa myös vuosittain Lupa- ja valvontaviraston käyttöön määrärahan, jolla LVV myöntää **valtionavustuksia yleisten kirjastojen paikallisiin ja alueellisiin kehittämishankkeisiin**. Vuodelle 2026 1 850 000 euroa osoitettiin alueellisiin ja paikallisiin kehittämishankkeisiin. Avustettavat teemat olivat lukemisen edistäminen ja demokratian ja sananvapauden vahvistaminen.

Lähde:
Lukukeskus

Kirjailijavierailut lisäävät lukuintoa, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä

Kirjailijoissa on vetovoimaa! Kirjailijavierailujen vaikuttavuusselvitys osoittaa, että kirjailijavierailun vaikutus lukuinnolle ja kiinnostukselle kirjallisuutta kohtaan on kiistaton.

Kirjailijavierailulle osallistuneista:

96 % aikoo lukea, **88 %** lainata ja **37 %** ostaa kirjailijan kirjan.

97 % ymmärtää paremmin kirjailijan työtä.

89 % sai kirjailijavierailusta lisäarvoa lukemiseen ja

72 % kiinnostui kirjallisuudesta yleisesti aiempaa enemmän.

“

“Luen kirjailijan tuotannon kokonaan.”

“Varasin jo kirjastosta kirjailijan romaanin luettavaksi.”

“Kiinnostus lukea kirjailijan teoksia heräsi vahvasti.”

90 % koki kirjailijavierailulle osallistumisen vaikuttaneen myönteisesti hyvinvointiinsa.

77 % koki kirjailijavierailun vahvistaneen yhteisöllisyyden tunnetta.

90 % kirjastoammattilaisista kertoi kävijöiden toivovan enemmän kirjailijavierailuja.

“Vierailun jälkeen oli voimaantunut olo.”

“Ymmärrän paremmin kulttuurin tärkeyttä hyvinvoinnille.”

“Aloin miettiä, että poistun somesta ja luen enemmän.”

Lähde: Vaikuttavuusselvitys kirjailijavierailuista kirjastoissa 2025

Lähde:
Lukukeskus

Lukulahja lapselle saa perheet lukemaan

Neuvoloissa jaettava Lukulahja lapselle -kirjalahja tukee tasavertaisesti perheiden lukuharrastusta ja tasoittaa tehokkaasti oppimiseroja. Varhaiset, perheen yhteiset lukuhetket näkyvät koulun aloittavan lapsen lähtötaitoissa ja tukevat kaikkea oppimista pitkälle tulevaisuuteen.

Vauvoille jaettu kirjakassi vaikuttaa lukemistottumuksiin vielä leikki-iässäkin

Lukulahja lapselle -ohjelman vaikuttavuutta on seurattu alusta lähtien. Nyt kuudentena toimintavuonna pääsimme ensimmäistä kertaa selvittämään kirjalahjaohjelman pikäaikaisvaikutuksia. Selvitykseen vastanneiden vanhempien mukaan vauvavuonna saatu kirjakassi vaikuttaa lapsen lukemistottumuksiin myönteisesti vielä vuosienkin päästä.

3–4-vuotiaiden vanhemmista 64 % näkee lapsen kasvaneen kiinnostuksen kirjoja ja lukemista kohtaan olevan seurausta vauvavuoden yhteisistä lukuhetkistä.

5-vuotiaiden vanhemmista näin kokee **54 %**.

63 % kirjakassin saaneista vanhemmista näkee kirjakassin lisänneen perheen lukemista.

26 % vastaajista aloitti ääneen lukemisen kirjakassin innostamana.

37 % on lukenut tavallista useammin saatuaan kirjakassin.

Lähde: Lukukeskus

Kirjakassi rakentaa lukemisen rutiinia

Omat kirjat ovat osoittautuneet ratkaisevaksi lapselle lukemisen aloittamisessa. Neuvolasta saatava asiantuntijoiden kokoama kirjakassi on vaikuttanut erityisesti niihin perheisiin, joissa ei muuten olisi luettu.

Kirjakassin saaneista vanhemmista lapsille lukee

91 % useita kertoja viikossa,
muista vanhemmista 83 %.

Kirjakassi puolittaa vähemmän lukevien vanhempien määrän:

korkeintaan kerran viikossa lapselleen lukee kirjakassin saaneista **8 %** ja muista vanhemmista **16 %**.

Lukulahja lapselle -kirjalahjaohjelma on mahdollistanut yhteiset lukuhetket jo viidelle ikäluokalle. Vuosina 2019–2024 syntyneistä

93 %:lle on tilattu kirjakassi.

Yhteensä **270 000** kirjakassia.

Valtion
rahoittaman
kassin kulu: **7€**
/ lapsi

